

ВОДНИЙ КОДЕКС УКРАЇНСЬКОЇ РСР

Кодекс введено в дію з 1 листопада 1972 року

Законом Української РСР

від 9 червня 1972 року N 771-VIII

Із змінами і доповненнями, внесеними

Указами Президії Верховної Ради Української РСР

від 30 липня 1980 року N 632-X,

від 2 вересня 1983 року N 5727-X,

від 27 лютого 1985 року N 8474-X,

від 24 грудня 1987 року N 5095-XI

Кодекс втратив чинність

(згідно з Постановою Верховної Ради України

від 6 червня 1995 року N 214/95-ВР)

(У тексті Кодексу слова "депутатів трудящих" замінено словами "народних депутатів" згідно з Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 30 липня 1980 року N 632-X)

В результаті перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції води, як і інші природні багатства в нашій країні, були націоналізовані і стали надбанням народу.

Державна власність на води в СРСР, до складу якого на основі добровільного об'єднання і рівноправності входить Українська Радянська Соціалістична Республіка, становить основу водних відносин, створює сприятливі умови для здійснення планового і комплексного використання вод з найбільшим народногосподарським ефектом, дає змогу забезпечити найкращі умови праці, побуту, відпочинку та охорони здоров'я радянських людей.

Розвиток суспільного виробництва і містобудування, зростання матеріального добробуту і культурного рівня населення збільшують різнобічні потреби у воді і підвищують значення раціонального використання і охорони вод.

Радянське водне законодавство покликане активно сприяти найбільш ефективному, науково обгрунтованому використанню вод та їх охороні від забруднення, засмічення та вичерпання.

РОЗДІЛ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ГЛАВА 1

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання Водного кодексу Української РСР

Завданнями Водного кодексу Української РСР є регулювання водних відносин з метою забезпечення в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь науково обгрунтованого, раціонального використання вод для потреб населення і народного господарства, охорони вод від забруднення, засмічення і вичерпання, запобігання і ліквідації шкідливого діяння вод, поліпшення стану водних об'єктів, а також охорона прав підприємств, організацій, установ і громадян, зміцнення законності в галузі водних відносин.

(У редакції Указу Президії Верховної

Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 2. Водне законодавство Союзу РСР і Української РСР

Водні відносини в Українській РСР регулюються Основами водного законодавства Союзу РСР і союзних республік, а також іншими актами водного законодавства Союзу РСР, цим Кодексом та іншими актами водного законодавства Української РСР, які видаються у відповідності з ними.

Земельні, лісові і гірничі відносини в Українській РСР регулюються відповідним законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Стаття 3. Державна (загальнонародна) власність на води

Відповідно до Конституції СРСР і Конституції Української РСР води є державною власністю - спільним надбанням усього радянського народу.

Води є виключною власністю держави і надаються тільки в користування. Дії, які в прямій або прихованій формі порушують право державної власності на води, забороняються.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 4. Єдиний державний водний фонд

Усі води (водні об'єкти) в Українській РСР входять до єдиного державного водного фонду.

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік єдиний державний водний фонд включає:

- 1) ріки, озера, водоймища, інші поверхневі водойми і водні джерела, а також води каналів і ставів;
- 2) підземні води і льодовики;
- 3) внутрішні моря та інші внутрішні морські води СРСР;
- 4) територіальні води (територіальне море) СРСР.

Стаття 5. Особливості віднесення до єдиного державного водного фонду деяких категорій водних об'єктів

Штучно створені водні об'єкти включаються до єдиного державного водного фонду в порядку обліку вод, встановлюваному Радою Міністрів СРСР, з часу прийняття їх в експлуатацію державною приймальною комісією.

Водні об'єкти, які у зв'язку з встановленим режимом їх експлуатації або природними сезонними коливаннями стоку повністю втрачають запас вод на певні проміжки часу, не підлягають виключенню з єдиного державного водного фонду.

Стаття 6. Компетенція Союзу РСР в галузі регулювання водних відносин

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік до відання Союзу РСР в галузі регулювання водних відносин належать:

- 1) розпорядження єдиним державним водним фондом у межах, необхідних для здійснення повноважень Союзу РСР відповідно до Конституції СРСР;
- 2) встановлення основних положень в галузі використання вод, охорони їх від забруднення, засмічення і вичерпання, запобігання і ліквідації шкідливого діяння вод;
- 3) встановлення загальносоюзних нормативів водокористування, якості вод і методів її оцінки;
- 4) встановлення єдиних для Союзу РСР систем державного обліку вод, їх використання, реєстрації водокористувань і державного водного кадастру;
- 5) затвердження схем комплексного використання і охорони вод, а також водогосподарських балансів, які мають загальносоюзне значення;
- 6) планування загальносоюзних заходів по використанню, охороні вод, запобігання і ліквідації їх шкідливого діяння;
- 7) державний контроль за використанням та охороною вод і встановлення порядку його здійснення;
- 8) визначення водних об'єктів, регулювання користування якими здійснюється органами Союзу РСР;
- 9) регулювання інших питань загальносоюзного значення в галузі використання та охорони вод відповідно до Конституції СРСР і Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік.

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 7. Компетенція Української РСР в галузі регулювання водних відносин

До відання Української РСР в галузі регулювання водних відносин поза межами компетенції Союзу РСР належать: розпорядження єдиним державним водним фондом на території республіки; встановлення порядку користування водами, охорони їх від забруднення, засмічення і вичерпання, запобігання і ліквідації шкідливого діяння вод; планування заходів по використанню, охороні вод, запобігання і ліквідації їх шкідливого діяння; затвердження схем комплексного використання і охорони вод, водогосподарських балансів; здійснення державного контролю за використанням і охороною вод, а також регулювання водних відносин в інших питаннях, якщо вони не віднесені до компетенції Союзу РСР.

ГЛАВА 2

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ВОД

Стаття 8. Органи, які здійснюють державне управління в галузі використання і охорони вод

Державне управління в галузі використання і охорони вод здійснюється Радою Міністрів СРСР, Радою Міністрів УРСР, виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів, а також спеціально уповноваженими на те державними органами по регулюванню використання і охорони вод безпосередньо або через басейнові (територіальні) управління й іншими державними органами відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР.

Спеціально уповноваженим державним органом по регулюванню використання і охорони вод в Українській РСР є Міністерство меліорації і водного господарства УРСР.

Стаття 9. Компетенція обласних Рад народних депутатів в галузі використання і охорони вод

Обласні Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети в межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, на території області:

- 1) здійснюють державний контроль за раціональним використанням і охороною вод (стаття 15);
- 2) виключено;
- 2) надають у відособлене користування водні об'єкти та видають дозволи на спеціальне водокористування у випадках і в порядку, передбачених статтями 34, 37 цього Кодексу;
- 3) видають питаннями поточного і перспективного планування заходів по забезпеченню раціонального використання і охорони вод;
- 4) вирішують питання про припинення права водокористування у випадках і в порядку, передбачених статтями 50 - 52, 54 цього Кодексу;
- 5) обмежують або забороняють використання підприємствами питної води для промислових цілей з водопроводів централізованого постачання (стаття 75);
- 6) вирішують спори про користування водними об'єктами (стаття 137), а також розглядають скарги на рішення виконавчих комітетів нижчестоящих Рад народних депутатів по спорах про водокористування (стаття 143);
- 7) приймають загальнообов'язкові рішення в питаннях боротьби з стихійним лихом (поводями, селями, льодовими заторами і т. ін.);
- 8) встановлюють правила користування водними об'єктами для плавання маломірних суден (стаття 81).

Обласні Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети можуть вирішувати й інші питання в галузі використання і охорони вод, віднесені до їх відання законодавством Союзу РСР і Української РСР.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 10. Компетенція районних Рад народних депутатів в галузі використання і охорони вод

<http://yurist-online.org/>

Районні Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети в межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, на території району:

- 1) здійснюють державний контроль за раціональним використанням і охороною вод (стаття 15);
- 2) виключено;
- 2) надають у відособлене користування водні об'єкти та видають дозволи на спеціальне водокористування у випадках і в порядку, передбачених статтями 34, 37 цього Кодексу;
- 3) затверджують загальносистемні плани водокористування по меліоративних системах районного значення, а також внутрішньогосподарські плани водокористування колгоспів, радгоспів і інших організацій - водокористувачів району (стаття 68);
- 4) відають питаннями поточного і перспективного планування заходів по забезпеченню раціонального використання і охорони вод;
- 5) вирішують питання про припинення права водокористування у випадках і в порядку, передбачених статтями 50 - 52, 54 цього Кодексу;
- 6) встановлюють правила загального водокористування на водних об'єктах, які не перебувають у відособленому користуванні (стаття 38);
- 7) обмежують або забороняють використання підприємствами питної води для промислових цілей з водопроводів централізованого постачання (стаття 75);
- 8) вирішують спори про користування водними об'єктами (стаття 137), а також розглядають скарги на рішення виконавчих комітетів нижчестоящих Рад народних депутатів по спорах про водокористування (стаття 143);
- 9) приймають загальнообов'язкові рішення в питаннях боротьби з стихійним лихом (поводями, селями, льодовими заторами і т. ін.).

Районні Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети можуть вирішувати й інші питання у галузі використання і охорони вод, віднесені до їх відання законодавством Союзу РСР і Української РСР.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 11. Компетенція міських Рад народних депутатів в галузі використання і охорони вод

Міські Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети в межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, на території міст:

- 1) здійснюють державний контроль за раціональним використанням і охороною вод (стаття 15);
- 2) виключено;
- 2) надають у відособлене користування водні об'єкти та видають дозволи на спеціальне водокористування у випадках і в порядку, передбачених статтями 34, 37 цього Кодексу;
- 3) відають питаннями поточного і перспективного планування заходів по забезпеченню раціонального використання і охорони вод;
- 4) вирішують питання про припинення права користування водними об'єктами у випадках і в порядку, передбачених статтями 50 - 52, 54 цього Кодексу;
- 5) встановлюють правила загального водокористування на водних об'єктах, які не перебувають у відособленому користуванні (стаття 38);
- 6) встановлюють правила користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення питних і побутових потреб населення при нецентралізованому водопостачанні (стаття 58);
- 7) встановлюють зони санітарної охорони джерел централізованого водопостачання та охоронні санітарні зони водних об'єктів, розташованих в межах міста (статті 60, 124);

8) обмежують або забороняють використання підприємствами питної води в промислових цілях з водопроводів централізованого постачання (стаття 75);

9) вирішують спори про користування водними об'єктами (стаття 137), а також розглядають скарги на рішення виконавчих комітетів нижчестоящих Рад народних депутатів по спрах про водокористування (стаття 143);

10) приймають (в містах республіканського і обласного підпорядкування) загальнообов'язкові рішення в питаннях боротьби з стихійним лихом (поводями, селями, льодовими заторами і т. ін.).

Міські Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети можуть вирішувати й інші питання у галузі використання і охорони вод, віднесені до їх відання законодавством Союзу РСР і Української РСР.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 12. Компетенція селищних і сільських Рад народних депутатів в галузі використання і охорони вод

Селищні, сільські Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети в межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, на своїй території:

1) здійснюють державний контроль за раціональним використанням і охороною вод (стаття 15);

2) видають дозволи на спеціальне водокористування, а також вирішують питання про припинення такого водокористування (статті 37, 52);

3) встановлюють правила загального водокористування на водних об'єктах, які не перебувають у відособленому користуванні (стаття 38);

4) встановлюють правила користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення питних і побутових потреб населення при нецентралізованому водопостачанні (стаття 58);

5) встановлюють зони санітарної охорони джерел централізованого водопостачання, розташованих на території Ради (стаття 60), та охоронні санітарні зони водних об'єктів, розташованих в межах населених пунктів (стаття 124);

6) обмежують або забороняють використання підприємствами питної води в промислових цілях з водопроводів централізованого постачання (стаття 75);

7) вирішують спори про користування водними об'єктами (стаття 137).

Селищні, сільські Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети можуть вирішувати й інші питання в галузі використання і охорони вод, віднесені до їх відання законодавством Союзу РСР і Української РСР.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 02.09.83 р. N 5727-X)

Стаття 13. Компетенція Міністерства меліорації і водного господарства УРСР в галузі регулювання використання і охорони вод

Компетенція Міністерства меліорації і водного господарства УРСР в галузі регулювання використання і охорони вод визначається законодавством Союзу РСР і Української РСР, а також Положенням про Міністерство меліорації і водного господарства УРСР, затверджуваним Радою Міністрів Української РСР.

ГЛАВА 3

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ І ОХОРОНОЮ ВОД

Стаття 14. Завдання державного контролю за використанням і охороною вод

Державний контроль за використанням і охороною вод має своїм завданням забезпечити додержання всіма міністерствами, державними комітетами, відомствами, державними, кооперативними, громадськими підприємствами, організаціями, установами і громадянами встановленого порядку користування водами, виконання обов'язків по охороні вод, запобіганню і

ліквідації їх шкідливого діяння, правил ведення обліку вод, а також інших правил, встановлених водним законодавством.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 15. Органи, що здійснюють державний контроль за використанням і охороною вод

Державний контроль за використанням і охороною вод здійснюється Радами народних депутатів, їх виконавчими і розпорядчими органами, а також спеціально уповноваженими на те державними органами в порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР.

ГЛАВА 4

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ТРУДОВИХ КОЛЕКТИВІВ І ГРОМАДЯН У ЗДІЙСНЕННІ ЗАХОДІВ ПО РАЦІОНАЛЬНОМУ ВИКОРИСТАННЮ І ОХОРОНІ ВОД

(Назва глави 4 у редакції Указу Президії Верховної

Ради Української РСР від 27.02.85 р. N 8474-X)

Стаття 16. Сприяння державним органам у здійсненні заходів по раціональному використанню і охороні вод

Професійні спілки, організації молоді, Українське товариство охорони природи, наукові товариства та інші громадські організації, трудові колективи, а також громадяни сприяють державним органам у здійсненні заходів по раціональному використанню і охороні вод.

Державні органи зобов'язані всемірно враховувати пропозиції громадських організацій, трудових колективів і громадян при здійсненні заходів по раціональному використанню і охороні вод.

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X,

у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 27.02.85 р. N 8474-X)

Стаття 17. Порядок участі громадських організацій і трудових колективів у діяльності по раціональному використанню і охороні вод

Громадські організації і трудові колективи беруть участь у діяльності, спрямованій на забезпечення раціонального використання і охорони вод, відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР, а також до статутів (положень) громадських організацій.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 27.02.85 р. N 8474-X)

Стаття 18. Форми участі громадян у здійсненні заходів по раціональному використанню і охороні вод

Громадяни сприяють державним органам у здійсненні заходів по раціональному використанню і охороні вод шляхом безпосередньої участі в проведенні робіт по їх реалізації, внесення пропозицій про поліпшення використання і охорони вод, повідомлення про відомі їм порушення правил використання і охорони вод і т. ін.

ГЛАВА 5

РОЗМІЩЕННЯ, ПРОЕКТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВО І ВВЕДЕННЯ В ЕКСПЛУАТАЦІЮ ПІДПРИЄМСТВ, СПОРУД ТА ІНШИХ ОБ'ЄКТІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СТАН ВОД

Стаття 19. Умови розміщення, проектування, будівництва і введення в експлуатацію підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан вод

При розміщенні, проектуванні, будівництві і введенні в експлуатацію нових і реконструйованих підприємств, споруд та інших об'єктів, а також при впровадженні нових технологічних процесів, які впливають на стан вод, має забезпечуватися раціональне використання вод з додержанням вимог охорони здоров'я і першочергового задоволення питних та побутових потреб населення. При цьому передбачаються заходи, що забезпечують облік води, яку забирають з водних об'єктів і повертають в них, охорону вод від забруднення, засмічення і вичерпання, запобігання шкідливому діянню вод, обмеження затоплення земель до мінімально необхідних розмірів, охорону земель від засолення, підтоплення або висушення, а також збереження сприятливих природних умов і ландшафтів.

Забороняється проектування і будівництво прямоточних систем водопостачання промислових підприємств, за винятком підприємств, які за технологією виробництва не можуть бути переведені на оборотне водопостачання.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 20. Умови розміщення, проектування, будівництва і введення в експлуатацію підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан рибогосподарських водойм

При розміщенні, проектуванні, будівництві і введенні в експлуатацію нових і реконструйованих підприємств, споруд та інших об'єктів на рибогосподарських водоймах, крім умов, зазначених в статті 19 цього Кодексу, повинні бути своєчасно здійснені заходи, які забезпечують охорону риби, інших водяних тварин і рослин та умови для їх відтворення.

До основних заходів по забезпеченню охорони риби, інших водяних тварин і рослин та умов для їх відтворення відносяться: підготовка ложа водоймищ, обладнання рибозахисними пристроями водозабірних та інших споруд, будівництво рибопідйомних споруд, рибохідних каналів, обладнання нерестовищ тощо.

Стаття 21. Визначення місць і погодження проектів будівництва підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан вод

Визначення місць будівництва підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан вод, погоджується з органами по регулюванню використання і охороні вод, виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів, органами, які здійснюють державний санітарний нагляд, охорону рибних запасів, та іншими органами відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР. Проекти будівництва зазначених підприємств, споруд та інших об'єктів підлягають погодженню з органами по регулюванню використання і охороні вод та іншими органами у випадках і в порядку, встановлених законодавством Союзу РСР.

Стаття 22. Випадки заборони введення в експлуатацію нових і реконструйованих підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан вод

Забороняється введення в експлуатацію:

- 1) нових і реконструйованих підприємств, цехів, агрегатів, комунальних та інших об'єктів, не забезпечених пристроями, що запобігають забрудненню і засміченню вод або їх шкідливому діянню;
- 2) зрошувальних та обводнювальних систем, водоймищ і каналів до проведення передбачених проектами заходів, що запобігають затопленню, підтопленню, заболочуванню, засоленню земель та ерозії ґрунтів;
- 3) осушувальних систем до готовності водоприймачів та інших споруд відповідно до затверджених проектів;
- 4) водозабірних споруд без рибозахисних пристроїв відповідно до затверджених проектів;
- 5) гідротехнічних споруд до готовності пристроїв для пропуску паводкових вод і риби відповідно до затверджених проектів;
- 6) бурових свердловин на воду без обладнання їх водорегулюючими пристроями і встановлення у відповідних випадках зон санітарної охорони.

Забороняється наповнення водоймищ до здійснення передбачених проектами заходів по підготовці ложа.

ГЛАВА 6

ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ НА ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ І В ПРИБЕРЕЖНИХ СМУГАХ (ЗОНАХ)

Стаття 23. Порядок проведення робіт на водних об'єктах і в прибережних смугах (зонах)

Будівельні, днопоглиблювальні і вибухові роботи, добування корисних копалин і водяних рослин, прокладання кабелів, трубопроводів та інших комунікацій, рубання лісу і чагарників, бурові, сільськогосподарські та інші роботи на водних об'єктах або в прибережних смугах (зонах) водойм, що впливають на стан вод, проводяться за погодженням з органами по регулюванню використання і охороні вод, виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів та іншими органами відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР.

Місця проведення вказаних робіт визначаються у відповідності з проектами, затверджуваними у встановленому порядку.

Порядок погодження робіт, що впливають на стан вод, на водних об'єктах та в прибережних смугах (зонах), а також форми необхідних для цього документів на погодження (акти, протоколи і т. ін.) встановлюються Радою Міністрів УРСР, якщо інше не передбачено законодавством Союзу РСР.

Стаття 24. Прибережні смуги (зони) водних об'єктів

До прибережних смуг (зон), в яких проведення передбачених статтею 23 цього Кодексу робіт погоджується з відповідними державними органами, відносяться берегові смуги внутрішніх водних (судноплавних і лісоплавних) шляхів (стаття 84) та смуги відводу магістральних і міжгосподарських каналів (стаття 70).

Передбачений статтею 23 цього Кодексу порядок проведення робіт на водних об'єктах і в прибережних смугах (зонах) поширюється також і на інші водні об'єкти та їх охоронні смуги і зони, для яких законодавством встановлено особливий режим користування.

РОЗДІЛ II

ВОДОКОРИСТУВАННЯ

ГЛАВА 7

ВОДОКОРИСТУВАЧІ І ОБ'ЄКТИ ВОДОКОРИСТУВАННЯ

Стаття 25. Водокористувачі

Водокористувачами в Українській РСР можуть бути державні, кооперативні та громадські підприємства, організації, установи і громадяни СРСР.

У випадках, передбачених законодавством Союзу РСР, водокористувачами можуть бути й інші організації та особи.

Стаття 26. Об'єкти водокористування

У користування надаються водні об'єкти, перелічені в статті 4 цього Кодексу.

Стаття 27. Часткова або повна заборона користування водними об'єктами

Використання водних об'єктів, які мають особливе державне значення або особливу наукову чи культурну цінність, може бути частково або повністю заборонене в порядку, встановлюваному Радою Міністрів СРСР і Радою Міністрів УРСР.

ГЛАВА 8

ВИДИ ВОДОКОРИСТУВАННЯ

Стаття 28. Мета надання водних об'єктів у користування

Водні об'єкти надаються в користування при додержанні передбачених законом вимог і умов для задоволення питних, побутових, лікувальних, курортних, оздоровчих та інших потреб населення, сільськогосподарських, промислових, енергетичних, транспортних, рибогосподарських та інших державних і громадських потреб. Використання водних об'єктів для скидання стічних вод може допускатися лише у випадках і при додержанні спеціальних вимог і умов, передбачених законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Водні об'єкти можуть надаватися в користування одночасно для однієї або кількох цілей.

Стаття 29. Загальне і спеціальне водокористування

Розрізняється загальне водокористування - здійснюване без застосування споруд або технічних пристроїв, що впливають на стан вод, і спеціальне водокористування - здійснюване із застосуванням таких споруд або пристроїв. До спеціального водокористування в окремих випадках може бути також віднесено користування водними об'єктами без застосування споруд або технічних пристроїв, але таке, що впливає на стан вод.

Перелік видів спеціального водокористування встановлюється органами по регулюванню використання і охороні вод.

<http://yurist-online.org/>

Стаття 30. Спільне і відособлене водокористування

Водні об'єкти можуть перебувати у спільному або відособленому користуванні.

При спільному водокористуванні водний об'єкт або його частина перебувають у користуванні кількох водокористувачів.

У відособленому користуванні перебувають водні об'єкти або їх частини, надані в користування як для однієї, так і для декількох цілей одному водокористувачеві.

Стаття 31. Первинне і вторинне водокористування

Підприємства, організації і установи, яким водні об'єкти надано у відособлене користування - первинні водокористувачі, у встановлених законодавством Союзу РСР і Української РСР випадках мають право дозволяти іншим підприємствам, організаціям, установам і громадянам вторинне водокористування за погодженням з органами по регулюванню використання і охороні вод.

За погодженням з зазначеними органами первинні водокористувачі встановлюють також умови вторинного відособленого і загального водокористування.

ГЛАВА 9

ПОРЯДОК І УМОВИ НАДАННЯ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ У КОРИСТУВАННЯ

Стаття 32. Переважне надання водних об'єктів у користування для питних і побутових потреб населення

Водні об'єкти надаються в користування насамперед для задоволення питних і побутових потреб населення.

Стаття 33. Порядок надання водних об'єктів у відособлене користування

У відособлене користування водні об'єкти надаються повністю або частково на підставі постанови Ради Міністрів УРСР, рішення виконавчого комітету відповідної Ради народних депутатів або іншого уповноваженого на те державного органу в порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР і Української РСР.

В постановах або рішеннях про надання водних об'єктів у відособлене користування повинні бути зазначені мета та основні умови користування.

Порядок порушення і розгляду клопотань про надання водних об'єктів у відособлене користування встановлюється Радою Міністрів Української РСР.

Стаття 34. Органи державного управління, які надають водні об'єкти у відособлене користування

Виконавчі комітети районних, міських Рад народних депутатів надають у відособлене користування повністю або частково водні об'єкти, розташовані в межах району, міста.

Виконавчі комітети обласних Рад народних депутатів надають у відособлене користування повністю або частково водні об'єкти, розташовані на території кількох районів у межах області.

Рада Міністрів УРСР або уповноважені нею державні органи надають у відособлене користування повністю або частково водні об'єкти, розташовані на території кількох областей республіки. Надання водних об'єктів, зазначених в статтях 61 і 93 цього Кодексу, у відособлене користування здійснюється виключно Радою Міністрів УРСР.

Стаття 35. Документи, що посвідчують право на відособлене користування водним об'єктом

Право на відособлене користування водним об'єктом або його частиною посвідчується реєстраційною картою водокористувача, що видається органами по регулюванню використання і охороні вод на підставі постанови чи рішення органу, який надав водний об'єкт у відособлене користування.

Стаття 36. Підстави спеціального водокористування

Спеціальне водокористування здійснюється на підставі дозволів, що видаються органами по регулюванню використання і охороні вод, а у випадках, передбачених законодавством Союзу РСР і статтею 37 цього Кодексу, - виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів. Такі

дозволи видаються після погодження з органами, які здійснюють державний санітарний нагляд, охорону рибних запасів, а також з іншими заінтересованими органами. Спеціальне водокористування на водних об'єктах, наданих у відособлене користування підприємствам, організаціям і установам - первинним водокористувачам, дозволяється за погодженням із цими підприємствами, організаціями і установами. У випадках, встановлених законодавством Союзу РСР і Української РСР, дозволи на спеціальне водокористування на зазначених водних об'єктах видаються первинними водокористувачами за погодженням з органами по регулюванню використання і охороні вод.

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік порядок погодження і видачі дозволів на спеціальне водокористування встановлюється Радою Міністрів СРСР.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 37. Випадки видачі дозволів на спеціальне водокористування виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів

Дозволи на користування підземними водами шляхом спорудження на території населених пунктів копаних шахтних або забивних фільтрових колодязів, а також каптажів джерел, що працюють без примусового зниження рівня води, видають виконавчі комітети міських, селищних і сільських Рад народних депутатів.

Спорудження зазначених колодязів і каптажів на землях державного запасу і державного лісового фонду здійснюється на підставі дозволів, що видаються виконавчими комітетами районних Рад народних депутатів.

Дозволи на спеціальне водокористування на замкнутих (непроточних) водоймах, розташованих на території району, міста, видаються виконавчими комітетами відповідних районних, міських Рад народних депутатів.

Дозволи на спеціальне водокористування, здійснюване за допомогою водопідпірних споруд на малих річках, струмках, і суходолах, видаються виконавчими комітетами обласних Рад народних депутатів після погодження з органами по регулюванню використання і охороні вод.

Стаття 38. Порядок здійснення загального водокористування

Загальне водокористування здійснюється без дозволів. При загальному водокористуванні обов'язковим є додержання вимог органів, які здійснюють державний санітарний нагляд, охорону рибних запасів, та правил, що регулюють суднопластво і лісосплав, а також правил охорони життя людей на воді, раціонального використання і охорони вод.

З метою охорони життя і здоров'я громадян, охорони природи і з інших законних підстав виконавчі комітети районних, міських, селищних і сільських Рад народних депутатів за поданням органів по регулюванню використання і охороні вод, товариства рятування людей на водах, органів, які здійснюють державний санітарний нагляд, охорону тваринного світу, та інших заінтересованих органів встановлюють місця, де заборонено купання, плавання на човнах, забір води для питних або побутових потреб, водопій тварин, а також визначають інші умови, що обмежують загальне водокористування на водних об'єктах, розташованих на території цих Рад.

Виконавчі комітети Рад народних депутатів зобов'язані доводити до відома населення встановлені ними правила, що обмежують загальне водокористування.

Стаття 39. Загальне водокористування на водних об'єктах, наданих у відособлене користування

На водних об'єктах, надання у відособлене користування, загальне водокористування допускається на умовах, встановлених первинним водокористувачем за погодженням з органами по регулюванню використання і охороні вод, а в разі потреби може бути заборонене.

Первинний водокористувач зобов'язаний доводити до відома населення про умови або заборону загального водокористування на водному об'єкті, наданому у відособлене користування.

Якщо первинний водокористувач не встановив таких умов і вони не встановлені також виконавчим комітетом відповідної місцевої Ради народних депутатів (стаття 38), загальне водокористування визнається дозволеним без обмежень.

Стаття 40. Безплатність водокористування

Водокористування здійснюється безплатно. Спеціальне водокористування підлягає оплаті у випадках, передбачених законодавством Союзу РСР. Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік порядок плати за спеціальне водокористування визначається Радою Міністрів СРСР.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 24.12.1987 р. N 5095-XI)

Стаття 41. Строки водокористування

Водні об'єкти надаються в безстрокове або тимчасове користування.

Безстроковим (постійним) визнається водокористування без заздалегідь встановленого строку.

Тимчасове користування може бути короткостроковим - до трьох років і довгостроковим - від трьох до двадцяти п'яти років. При необхідності строк водокористування може бути продовжено на період, який не перевищує відповідно строків короткострокового або довгострокового тимчасового користування.

Загальне водокористування строком не обмежується.

Стаття 42. Порядок продовження строків тимчасового водокористування

Продовження строків тимчасового користування водним об'єктом здійснюється за клопотанням заінтересованих водокористувачів державними органами, які видали дозвіл на спеціальне водокористування чи винесли рішення про надання водного об'єкта у відособлене користування.

Стаття 43. Обчислення строків тимчасового водокористування

Строки тимчасового водокористування обчислюються відповідно від дня одержання дозволу на спеціальне водокористування або винесення рішення про надання водного об'єкта у відособлене користування.

ГЛАВА 10

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ВОДОКОРИСТУВАЧІВ

Стаття 44. Цільове використання водних об'єктів

Водокористувачі мають право користуватись водними об'єктами тільки в тих цілях, для яких вони надані.

Стаття 45. Основні права водокористувачів

Відповідно до мети, з якою водний об'єкт надано у користування, водокористувачі мають право у встановленому порядку:

- 1) користуватися водою з відкритих водоймищ і добувати підземні води для задоволення питних, господарсько-побутових, сільськогосподарських і промислових потреб;
- 2) будувати водогосподарські (гідротехнічні) споруди і пристрої, здійснювати їх реконструкцію і ремонт;
- 3) користуватись водними об'єктами для потреб гідроенергетики, транспорту, рибного і мисливського господарства, проведення оздоровчих та спортивних заходів і відпочинку.

Водокористувачі вправі також здійснювати й інші не заборонені чинним законодавством дії по користуванню водними об'єктами.

Стаття 46. Обмеження прав водокористувачів

При винятковому маловодді, аварійних ситуаціях на водних об'єктах, загрозі виникнення епідемій та епізоотій і в інших випадках, передбачених законодавством Союзу РСР і Української РСР, права водокористувачів можуть бути обмежені з метою охорони здоров'я населення, в інших державних інтересах, а також в інтересах інших водокористувачів. При цьому не повинні погіршуватись умови користування водними об'єктами для питних і побутових потреб населення.

Права водокористувачів на відособлене користування водним об'єктом можуть бути обмежені органом, який надав даний водний об'єкт у відособлене користування, права на спеціальне водокористування - органом, який видав дозвіл на спеціальне водокористування, а права на вторинне водокористування - первинним водокористувачем за погодженням з органом по регулюванню використання і охороні вод у відповідності з законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Обмеження прав водокористувачів при здійсненні невідкладних заходів по запобіганню і ліквідації стихійного лиха, викликаного шкідливим діянням вод, провадиться відповідно до статті 129 цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 47. Охорона прав водокористувачів

Права водокористувачів охороняються законом.

Припинення права користування водним об'єктом може мати місце лише у випадках, передбачених цим Кодексом (стаття 50) або іншими законодавчими актами Української РСР.

Порушені права водокористувачів підлягають відновленню в порядку, встановленому законодавством.

Стаття 48. Обов'язки водокористувачів

Водокористувачі зобов'язані:

- 1) раціонально використовувати водні об'єкти, дбати про економне витрачання води, відновлення і поліпшення якості вод;
- 2) вживати заходів до повного припинення скидання у водні об'єкти стічних вод, які містять забруднюючі речовини;
- 3) не допускати порушення прав, наданих іншим водокористувачам, а також заподіяння шкоди господарським і природним об'єктам (землям, лісам, тваринному світові, корисним копалинам та іншим);
- 4) тримати в справному стані очисні та інші водогосподарські споруди і технічні пристрої, що впливають на стан вод, поліпшувати їх експлуатаційні якості, вести у встановлених випадках облік користування водами.

Стаття 49. Заохочення водокористувачів у справі раціонального використання і охорони вод

Заходи заохочення водокористувачів у справі забезпечення раціонального використання і охорони вод встановлюються Радою Міністрів УРСР.

ГЛАВА 11

ПІДСТАВИ І ПОРЯДОК ПРИПИНЕННЯ ПРАВА ВОДОКОРИСТУВАННЯ

Стаття 50. Підстави припинення права водокористування

Право водокористування підприємств, організацій, установ і громадян підлягає припиненню відповідно у випадках:

- 1) відпаданню потреби у водокористуванні або відмови від нього;
- 2) закінчення строку водокористування;
- 3) ліквідації підприємства, організації або установи;
- 4) передачі водогосподарських споруд іншим водокористувачам;
- 5) виникнення потреби вилучення водних об'єктів з відособленого користування.

Право водокористування підприємств, організацій, установ і громадян (крім права користування водами для питних і побутових потреб) може бути припинено також у разі порушення правил користування водами і їх охорони або використання водного об'єкта не у відповідності з тією метою, для якої він наданий.

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік законодавством Української РСР можуть бути передбачені й інші підстави припинення права водокористування підприємств, організацій, установ і громадян.

<http://yurist-online.org/>

Стаття 51. Порядок припинення права водокористування

Право водокористування припиняється шляхом:

- 1) анулювання дозволу на спеціальне, а також вторинне водокористування;
- 2) вилучення водних об'єктів, наданих у відособлене користування.

Стаття 52. Припинення права спеціального водокористування

Припинення права спеціального водокористування здійснюється за рішенням органу, який видав дозвіл на нього.

Стаття 53. Припинення права вторинного водокористування

Право вторинного водокористування може бути припинено за рішенням первинного водокористувача, погодженим з органом по регулюванню використання і охороні вод.

Стаття 54. Порядок вилучення водних об'єктів з відособленого користування

Вилучення водних об'єктів з відособленого користування провадиться за постановами (рішеннями) тих державних органів, які вправі надавати такі водні об'єкти у відособлене користування.

Вилучення водних об'єктів з відособленого користування підприємств, організацій і установ союзного підпорядкування провадиться за погодженням з водокористувачами і міністерствами, державними комітетами, відомствами, яким вони безпосередньо підпорядковані.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 55. Відшкодування збитків, заподіяних проведенням водогосподарських заходів, припиненням або зміною умов водокористування

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік збитки, заподіяні підприємствам, організаціям, установам і громадянам проведенням водогосподарських заходів (гідротехнічних робіт і т. ін.), а також припиненням або зміною умов водокористування, підлягають відшкодуванню у випадках і в порядку, встановлюваних Радою Міністрів СРСР.

ГЛАВА 12

КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ ПИТНИХ, ПОБУТОВИХ ТА ІНШИХ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ

Стаття 56. Надання водних об'єктів для питних, побутових та інших потреб населення

Для питного, побутового водопостачання, а також для інших потреб населення надаються водні об'єкти, якість води яких відповідає встановленим санітарним вимогам.

Користування водними об'єктами для задоволення питних, побутових та інших потреб населення може здійснюватись в порядку централізованого і нецентралізованого водопостачання.

Стаття 57. Централізоване водопостачання населення

При користуванні водними об'єктами для питних, побутових та інших потреб населення в порядку централізованого водопостачання підприємства, установи і організації, в оперативному управлінні, власності або користуванні яких перебувають господарсько-питні водопроводи, вправі забирати воду безпосередньо із джерел водопостачання відповідно до затверджених у встановленому порядку проектів водозабірних споруд і дозволів на спеціальне водокористування для виготовлення води питної якості і подачі її споживачам.

Зазначені в частині першій цієї статті підприємства, установи і організації зобов'язані вести облік води, яку вони забирають, здійснювати постійний нагляд за станом води в джерелах водопостачання і повідомляти органам по регулюванню використання і охороні вод, органам, які здійснюють державний санітарний нагляд, і виконавчим комітетам місцевих Рад народних депутатів про відхилення якості води в джерелах від встановлених нормативів.

Стаття 58. Нецентралізоване водопостачання населення

При користуванні водними об'єктами для питних, побутових і інших потреб населення в порядку нецентралізованого водопостачання підприємства, організації, установи і громадяни вправі забирати воду безпосередньо з поверхневих або підземних водних джерел в порядку загального чи спеціального водокористування.

Користування водозабірними спорудами, які призначені для цієї мети, здійснюється відповідно до правил, встановлених виконавчими комітетами міських, селищних і сільських Рад народних депутатів, на території яких розташовані водозабірні споруди.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 02.09.83 р. N 5727-X)

Стаття 59. Використання підземних вод питної якості

Використання підземних вод питної якості для потреб, не зв'язаних з питним і побутовим водопостачанням, як правило, не допускається. В районах, де відсутні необхідні поверхневі водні джерела і є достатні запаси підземних вод питної якості, органи по регулюванню використання і охороні вод можуть дозволяти використання цих вод для цілей, не зв'язаних з питним і побутовим водопостачанням.

Стаття 60. Зони санітарної охорони джерел централізованого водопостачання

Для забезпечення санітарної охорони відкритих і підземних джерел, що використовуються для централізованого водопостачання населення, місцеві Ради народних депутатів за погодженням з органами, які здійснюють державний санітарний нагляд, встановлюють зони санітарної охорони джерел централізованого водопостачання з поділом їх на пояси з особливим режимом. Рішення виконавчих комітетів місцевих Рад народних депутатів про встановлення зон санітарної охорони джерел водопостачання затверджуються у встановленому порядку.

Режим поясів зон санітарної охорони джерел централізованого водопостачання встановлюється законодавством Союзу РСР і Української РСР. Виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів зобов'язані повідомляти населення про межі зон санітарної охорони джерел централізованого водопостачання, а також про режим, що діє в цих зонах.

КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ ЛІКУВАЛЬНИХ, КУРОРТНИХ І ОЗДОРОВЧИХ ЦІЛЕЙ

Стаття 61. Віднесення водних об'єктів до категорії лікувальних

Водні об'єкти відносяться до категорії лікувальних порядком включення їх до спеціального переліку.

Перелік лікувальних водних об'єктів з зазначенням запасів вод і їх лікувальних властивостей, а також кліматичних та інших умов, сприятливих для лікування і профілактики, складається Міністерством охорони здоров'я УРСР і затверджується Радою Міністрів УРСР.

Стаття 62. Використання водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних

Водні об'єкти, віднесені у встановленому порядку до категорії лікувальних, використовуються насамперед для лікувальних і курортних цілей.

У виняткових випадках органи по регулюванню використання і охороні вод можуть дозволяти використання водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних, для інших цілей за погодженням з відповідними органами охорони здоров'я та управління курортами.

Стаття 63. Охорона водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних

Охорона водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних, здійснюється в порядку, встановленому для санітарної охорони курортів.

З метою охорони водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних, встановлюються округи санітарної охорони курортів з особливим режимом в порядку, передбаченому статтею 75 Закону Української РСР про охорону здоров'я.

Санітарна охорона джерел централізованого водопостачання на території курортів здійснюється в порядку, передбаченому статтею 60 цього Кодексу.

Стаття 64. Заборона скидання стічних вод у водні об'єкти, віднесені до категорії лікувальних

Скидання стічних вод у водні об'єкти, віднесені до категорії лікувальних, забороняється.

Стаття 65. Порядок користування водами для відпочинку і спорту

Користування водами для відпочинку і спорту допускається в порядку загального водокористування (стаття 38). Водні об'єкти використовуються для масового відпочинку і спорту в місцях, встановлюваних виконавчими комітетами відповідних Рад народних депутатів за погодженням з органами, які здійснюють державний санітарний нагляд, охорону рибних запасів, товариствами рятування на водах, а на судноплавних і лісосплавних шляхах - з органами, що регулюють судноплавство і лісосплав.

Для забезпечення організованого масового відпочинку і розвитку спорту водні об'єкти можуть надаватися повністю або частково у відособлене користування державних і громадських організацій.

Користування водними об'єктами для відпочинку і спорту може бути заборонено або обмежено у випадках і в порядку, передбачених статтями 38 і 39 цього Кодексу.

ГЛАВА 14

КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ ПОТРЕБ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Стаття 66. Загальне і спеціальне водокористування для потреб сільського господарства

Користування водними об'єктами для потреб сільського господарства здійснюється як в порядку загального, так і спеціального водокористування.

При спеціальному водокористуванні застосовуються зрошувальні, обводнювальні, осушувальні та інші водогосподарські споруди і пристрої, які належать державним організаціям, колгоспам, радгоспам та іншим водокористувачам.

Стаття 67. Планування водокористування для потреб сільського господарства

Водокористування на зрошувальних, обводнювальних і зрошувально-обводнювальних системах та інших водогосподарських об'єктах здійснюється на підставі внутрішньогосподарських і загальносистемних планів водокористування.

Водокористування на осушувальних системах двосторонньої дії здійснюється на підставі внутрішньогосподарських і загальносистемних планів регулювання водного режиму меліорованих земель.

Внутрішньогосподарські плани водокористування складаються колгоспами, радгоспами та іншими підприємствами і організаціями-водокористувачами, а загальносистемні плани - управліннями експлуатації зрошувальних, обводнювальних і зрошувально-обводнювальних систем та інших водогосподарських об'єктів на підставі внутрішньогосподарських планів водокористування.

Відповідно до планів водокористування управління зрошувальних, обводнювальних і зрошувально-обводнювальних систем та інших водогосподарських об'єктів можуть укладати з водокористувачами договори, в яких визначаються конкретні умови водокористування та взаємні права і обов'язки сторін.

Стаття 68. Порядок затвердження планів водокористування для потреб сільського господарства

Складені колгоспами, радгоспами і іншими підприємствами та організаціями-водокористувачами внутрішньогосподарські плани водокористування підлягають погодженню з управліннями експлуатації зрошувальних, обводнювальних і зрошувально-обводнювальних систем та інших водогосподарських об'єктів і затверджуються виконавчими комітетами районних Рад народних депутатів.

Загальносистемні плани водокористування затверджуються:

- 1) по системах районного значення - виконавчими комітетами районних Рад народних депутатів;
- 2) по системах обласного значення - обласними органами меліорації і водного господарства;
- 3) по системах республіканського значення - Міністерством меліорації і водного господарства Української РСР.

Стаття 69. Обов'язки водокористувачів, які використовують водні об'єкти для потреб сільського господарства

Колгоспи, радгоспи та інші підприємства, організації, установи і громадяни, що користуються водними об'єктами для потреб сільського господарства, повинні дотримуватися встановлених планів, правил, норм і режиму водокористування, вживати заходів до скорочення втрат води на фільтрацію і випаровування в меліоративних системах, до запобігання нераціональному скиданню води з них, до недопущення потрапляння риби в меліоративні системи з рибогосподарських водойм, а також створювати найбільш сприятливий режим ґрунтової вологи.

Стаття 70. Смуги відводу для потреб експлуатації і захисту водогосподарських і гідротехнічних споруд

Для потреб експлуатації і захисту магістральних і міжгосподарських каналів на зрошувальних і осушувальних системах, магістральних скидів, головних і інших гідротехнічних споруд, зрошувальних каналів, а також водоймищ і гребель на річках встановлюються в порядку і в розмірах, передбачених законодавством, смуги відводу з особливим режимом користування.

Режим користування смугами відводу визначається законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Стаття 71. Використання стічних вод для зрошення сільськогосподарських земель

Зрошення сільськогосподарських земель стічними водами дозволяється органами по регулюванню використання і охороні вод за погодженням з органами, які здійснюють державний санітарний і ветеринарний нагляд.

Промисловим, комунальним та іншим підприємствам забороняється подавати для зрошення води, які шкідливо впливають на родючість ґрунтів і якість сільськогосподарської продукції.

Стаття 72. Лиманне зрошення

Колгоспи, радгоспи і інші підприємства та організації мають право влаштовувати з дозволу органів по регулюванню використання і охороні вод тимчасові водопідпірні споруди (обвалювання) для регулювання сезонного поверхневого стоку, а також використовувати скидні води з водоймищ, річок, зрошувальних і обводнювальних каналів для лиманного зрошення.

Стаття 73. Зрошення і осушення земель, зайнятих лісами, лісовими смугами і лісорозсадниками

Положення статей 66 - 72 цього Кодексу поширюються також на зрошення і осушення земель, зайнятих лісами, лісовими смугами і лісорозсадниками.

ГЛАВА 15

КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ ПРОМИСЛОВИХ ЦІЛЕЙ І ДЛЯ ПОТРЕБ ГІДРОЕНЕРГЕТИКИ

Стаття 74. Користування водними об'єктами для промислових цілей

Водокористувачі, що користуються водними об'єктами для промислових цілей, повинні додержувати встановлених планів, технологічних норм і правил водокористування, а також вживати заходів до скорочення витрати води і до припинення скидання стічних вод шляхом удосконалення технології виробництва і схем водопостачання (застосування безводних технологічних процесів, повітряного охолодження, оборотного водопостачання та інших технічних прийомів).

Стаття 75. Обмеження використання питної води для промислових цілей

Виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів у разі стихійного лиха, аварії і за інших виняткових обставин, а також при перевитраті підприємством встановленого ліміту споживання води з водопроводу мають право скорочувати або забороняти споживання для промислових цілей питної води з комунальних і тимчасово обмежувати - з відомчих господарсько-питних водопроводів в інтересах першочергового задоволення питних і побутових потреб населення.

Ліміт споживання питної води для промислових цілей з комунальних і відомчих господарсько-питних водопроводів встановлюється виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів.

Стаття 76. Використання підземних вод для технічного водопостачання й інших промислових цілей

Підземні води (прісні, мінеральні, термальні), не віднесені до категорії питних або лікувальних вод, можуть у встановленому порядку використовуватись для технічного водопостачання, здобуття

хімічних елементів, які вони містять, одержання теплової енергії та інших виробничих потреб з додержанням вимог раціонального використання і охорони вод.

Стаття 77. Користування водними об'єктами для потреб гідроенергетики

Користування водними об'єктами для потреб гідроенергетики здійснюється з врахуванням інтересів інших галузей народного господарства, а також з додержанням вимог комплексного використання вод, якщо інше прямо не передбачено постановою Ради Міністрів СРСР або постановою Ради Міністрів УРСР, а у відповідних випадках - рішенням органу по регулюванню використання і охороні вод.

Водні об'єкти, що використовуються для потреб гідроенергетики, в залежності від природних і господарських умов, можуть бути використані і для потреб сільського і рибного господарства, судноплавства, водопостачання та задоволення інших потреб народного господарства і населення.

Стаття 78. Обов'язки підприємств, які використовують водні об'єкти для потреб гідроенергетики

Гідроенергетичні підприємства зобов'язані додержувати встановленого правилами експлуатації водних об'єктів режиму нагромадження і спрацювання запасів води, коливань рівня води у верхньому і нижньому б'єфах та її пропуску через гідровузли, не допускати підвищених попусків води та забезпечувати безперебійний і безпечний пропуск суден, плотів, а також пропуск риби до місць нересту.

ГЛАВА 16

КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ ПОТРЕБ ВОДНОГО, ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ І ЛІСОСПЛАВУ

Стаття 79. Водні шляхи загального користування

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік ріки, озера, водоймища, канали, внутрішні моря та інші внутрішні морські води СРСР, а також територіальні води (територіальне море) СРСР є водними шляхами загального користування, за винятком випадків, коли їх використання для таких цілей повністю або частково заборонено або вони надані у відособлене користування.

Стаття 80. Порядок віднесення водних шляхів до категорії судноплавних і лісосплавних

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік порядок віднесення водних шляхів до категорії судноплавних і лісосплавних, а також встановлення правил експлуатації водних шляхів визначається законодавством Союзу РСР Української РСР.

Перелік внутрішніх водних шляхів Української РСР, відкритих для судноплавства, встановлюється і оголошується Головним управлінням річкового флоту при Раді Міністрів УРСР за погодженням з органами по регулюванню використання і охороні вод.

Перелік лісосплавних шляхів Української РСР встановлюється і оголошується Міністерством лісової, целюлозно-паперової і деревообробної промисловості СРСР за погодженням з Головним управлінням річкового флоту при Раді Міністрів УРСР та органами по регулюванню використання і охороні вод.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 02.09.83 р. N 5727-X)

Стаття 81. Користування водними об'єктами для плавання на маломірних суднах

Користування водними об'єктами для плавання на маломірних суднах (гребних і моторних човнах, катерах, парусних яхтах і ін.) дозволяється з додержанням правил користування маломірними суднами, встановлюваних обласними Радами народних депутатів.

Підприємства, організації і громадяни мають право користуватися водними об'єктами для плавання на маломірних суднах, якщо вони зареєстрували їх у встановленому порядку і нанесли бортові знаки.

Стаття 82. Порядок сплаву лісу

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік сплав лісу розсипом, а також сплав деревини в пучках і кошелях без суднової тяги забороняється:

- 1) на судноплавних шляхах;

2) на водних об'єктах, перелік яких затверджується Радою Міністрів СРСР або Радою Міністрів УРСР з урахуванням особливого значення цих об'єктів для рибного господарства, водопостачання або інших народногосподарських цілей.

На інших водних об'єктах зазначені види лісосплаву допускаються на підставі дозволів, що їх видають органи по регулюванню використання і охороні вод після погодження з органами, які здійснюють охорону рибних запасів.

Відповідно до законодавства Союзу РСР правило про заборону сплаву лісу розсипом, а також сплаву деревини в пучках і кошелях без суднової тяги на судноплавних шляхах не виключає права лісосплавних організацій провадити в порядку, встановлюваному Радою Міністрів СРСР, зазначені види лісосплаву на шляхах, по яких судноплавство здійснюється лише в повноводний період, і перепуски лісу розсипом, в пучках і кошелях без суднової тяги на обмежених ділянках судноплавних шляхів до заплавів (рейдів), де провадиться скріплення або вантаження деревини.

Дозволи на проведення такого сплаву видаються органами по регулюванню використання і охороні вод за погодженням з органами водного транспорту і органами, що здійснюють охорону рибних запасів.

Стаття 83. Обов'язки лісосплавних організацій по очищенню сплавних шляхів

Лісосплавні організації повинні регулярно проводити очищення сплавних шляхів від затонулої деревини. Строки проведення очисних робіт і порядок приймання водних об'єктів, очищених від затонулої деревини, встановлюються органами по регулюванню використання і охороні вод.

Стаття 84. Берегові смуги водних шляхів

Відповідно до законодавства Союзу РСР на судноплавних і лісосплавних водних шляхах за межами міських поселень для проведення робіт, зв'язаних з судноплавством і лісосплавом, надаються в загальне безплатне користування берегові смуги.

Порядок користування береговими смугами встановлюється законодавством Союзу РСР та Української РСР. Користування береговою смугою для потреб риболовства в місцях, де вона використовується для потреб судноплавства, допускається за погодженням з органами Головного управління річкового флоту при Раді Міністрів УРСР.

Проведення в межах берегової смуги робіт, що впливають на стан вод, дозволяється з додержанням правил статті 23 цього Кодексу.

Стаття 85. Користування водними об'єктами для потреб повітряного транспорту

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік порядок користування водними об'єктами для стоянки, зльоту і посадки повітряних суден, а також для інших потреб повітряного транспорту встановлюється законодавством Союзу РСР.

ГЛАВА 17

КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ ПОТРЕБ РИБНОГО І МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Стаття 86. Обмеження водокористування на рибогосподарських водоймах

На рибогосподарських водоймах або їх окремих ділянках, що мають особливо важливе значення для збереження і відтворення цінних видів риб та інших об'єктів водного промислу, права водокористувачів можуть бути обмежені в інтересах рибного господарства. Перелік таких водойм або їх ділянок і види обмежень водокористування визначаються органами по регулюванню використання і охороні вод за поданням органів, які здійснюють охорону рибних запасів.

Стаття 87. Права і обов'язки рибогосподарських підприємств і організацій по водокористуванню

Підприємства, колгоспи і інші організації, в користування яких надано рибогосподарські водойми або рибпромислові ділянки, здійснюють необхідні роботи для ведення рибного господарства, а також ведуть на цих водоймах і ділянках добування риби та інших водних тварин і рослин у відповідності з затвердженими у встановленому порядку виробничими планами.

За погодженням з органами, які здійснюють охорону рибних запасів, водокористувачі, зазначені у частині першій цієї статті, зобов'язані проводити рибоводні і меліоративно-технічні заходи, що забезпечують поліпшення стану водойм і умов відтворення рибних запасів, а також утримувати в належному санітарному стані берегові ділянки в місцях лову риби.

Порядок користування водними об'єктами для потреб рибного господарства встановлюється законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Стаття 88. Заходи по охороні та відтворенню рибних запасів

При експлуатації гідротехнічних та інших споруд на рибогосподарських водоймах повинні своєчасно здійснюватись заходи, що забезпечують охорону рибних запасів і умови для їх відтворення.

Стаття 89. Користування водними об'єктами для спортивного і любительського рибальства

Користування водними об'єктами для спортивного і любительського рибальства для особистих потреб дозволяється в усіх водоймах, за винятком водойм і ділянок водойм, що зайняті заповідниками, риборозплідниками, ставковими та іншими культурними рибними господарствами, за умови додержання встановлених правил рибальства і водокористування.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 90. Надання переважного права водокористування підприємствам і організаціям мисливського господарства

На річках, озерах та інших водних об'єктах, які є місцями, де живуть дикі водоплавні птахи і цінні хутрові звірі (бобер, ондатра, хохуля, нутрія та ін.), органами по регулюванню використання і охороні вод можуть бути надані переважні права водокористування підприємствам і організаціям мисливського господарства з урахуванням вимог комплексного використання вод.

Стаття 91. Порядок користування водними об'єктами для потреб мисливського господарства

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік порядок користування водними об'єктами для потреб мисливського господарства встановлюється законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Закріплення водних мисливських угідь за державними, кооперативними та громадськими організаціями провадиться в порядку, встановлюваному Радою Міністрів УРСР.

Зазначені організації на закріплених за ними водних мисливських угіддях ведуть мисливське господарство з урахуванням вимог комплексного використання і охорони вод.

Культивування на водоймах рослин, корисних для ведення мисливського господарства, провадиться з дозволу органів по регулюванню використання і охорони вод.

Проведення гідромеліоративних робіт у місцях, де водяться водоплавні птахи, хутрові звірі, а також вилов риби в місцях, де водяться бобрі і хохулі, погоджуються, крім інших заінтересованих органів, також з органами мисливського господарства.

ГЛАВА 18

КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ ПОТРЕБ ЗАПОВІДНИКІВ

Стаття 92. Заповідні водні об'єкти

Водні об'єкти, що становлять особливу наукову або культурну цінність, оголошуються у встановленому законодавством Союзу РСР і Української РСР порядку заповідними і надаються у безстрокове відособлене користування заповідників з метою охорони природи і проведення наукових досліджень.

Стаття 93. Порядок оголошення водних об'єктів заповідними

Водні об'єкти, що становлять особливу наукову або культурну цінність, оголошуються заповідними за поданням відповідно Державного комітету УРСР по охороні природи або Академії наук УРСР Радою Міністрів УРСР за погодженням з Держпланом СРСР.

Заповідні об'єкти заносяться Державним комітетом УРСР по охороні природи до спеціальних реєстрів і беруться під особливу охорону держави.

Порядок користування водами заповідників визначається положеннями про заповідники.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 94. Охорона вод заповідників

З метою охорони природного стану водних об'єктів, визнаних у встановленому порядку заповідними, навколо них за постановою Ради Міністрів УРСР можуть бути встановлені охоронні зони з особливим режимом.

Скидання стічних вод у водотоки, що живлять водні об'єкти заповідників, а також проведення на них гідромеліоративних і інших робіт, які можуть змінити природний стан водних об'єктів заповідників, допускається лише за погодженням з адміністрацією заповідників та з додержанням правил, встановлених цим Кодексом та іншими актами водного законодавства.

Стаття 95. Порядок вилучення водних об'єктів з користування заповідників

Вилучення водних об'єктів з користування заповідників допускається тільки у випадках особливої необхідності на підставі постанови Ради Міністрів Української РСР.

Стаття 96. Водні об'єкти - пам'ятки природи або пам'ятки історії і культури

Не оголошені заповідними водні об'єкти, що мають наукову, історичну або культурну цінність, визнаються пам'ятками природи або пам'ятками історії і культури в порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Рішення про визнання водних об'єктів пам'ятками природи або культури і про встановлення основних умов користування ними доводяться до відома населення і заінтересованих організацій.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 02.09.83 р. N 5727-X)

ГЛАВА 19

КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ СКИДАННЯ СТІЧНИХ ВОД

Стаття 97. Дозвіл на користування водними об'єктами для скидання стічних вод

Користування водними об'єктами для скидання промислових, комунально-побутових, дренажних та інших стічних вод може провадитись тільки з дозволу органів по регулюванню використання і охороні вод після погодження з органами, які здійснюють державний санітарний нагляд, охорону рибних запасів, та іншими заінтересованими органами.

Дозвіл видається в порядку, передбаченому статтею 36 цього Кодексу.

Одержання дозволу на користування водним об'єктом для скидання стічних вод обов'язкове як при введенні в дію нових або реконструйованих підприємств, так і при збільшенні потужності підприємства або зміні технології виробництва, якщо це призводить до зміни складу чи кількості стічних вод.

Стаття 98. Умови використання водних об'єктів для скидання стічних вод

Скидання стічних вод допускається тільки у випадках, якщо воно не призведе до збільшення вмісту у водному об'єкті забруднюючих речовин понад встановлені норми і за умови очищення водокористувачем стічних вод до меж, встановлених органами по регулюванню використання і охороні вод.

Стаття 99. Порядок користування водними об'єктами для скидання стічних вод

Користування водними об'єктами для скидання стічних вод здійснюється у відповідності з вимогами і умовами, передбаченими в дозволах, що видаються у встановленому порядку.

При зміні умов використання водного об'єкта органи по регулюванню використання і охороні вод вправі зупинити дію виданого дозволу або змінити погоджені раніше вимоги до умов скидання стічних вод і визначити строк, протягом якого водокористувач повинен здійснити відповідні заходи для одержання нового дозволу чи забезпечення нових умов скидання стічних вод.

Стаття 100. Підстави для обмеження, припинення або заборони використання водних об'єктів для скидання стічних вод

При порушенні вимог, встановлених у статті 99 цього Кодексу, скидання стічних вод повинно бути обмежене, припинене або заборонене органами по регулюванню використання і охороні вод аж до

припинення діяльності окремих промислових установок, цехів, підприємств, організацій, установ. У випадках, що загрожують здоров'ю населення, органи, які здійснюють державний санітарний нагляд, мають право припинити скидання стічних вод аж до припинення експлуатації виробничих та інших об'єктів з повідомленням про це органів по регулюванню використання і охороні вод.

Стаття 101. Поглинаючі свердловини і колодязі

Буріння поглинаючих свердловин і влаштування поглинаючих колодязів для скидання промислових, комунально-побутових, дренажних та інших стічних вод можуть допускатися тільки у виняткових випадках з дозволу Міністерства геології УРСР або виробничих геологічних об'єднань, що видається після проведення спеціальних досліджень в районі буріння цих свердловин і влаштування колодязів, при наявності висновку головного державного санітарного лікаря Української РСР та місцевих органів Державного комітету УРСР по нагляду за безпечним веденням робіт у промисловості і гірничому нагляду.

Буріння поглинаючих свердловин і влаштування поглинаючих колодязів для вказаних цілей забороняються в усіх випадках, коли ці свердловини й колодязі можуть стати джерелами забруднення водоносного горизонту, використовуваного або придатного для питного і побутового водопостачання, а також для задоволення інших потреб населення.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 02.09.83 р. N 5727-X)

ГЛАВА 20

КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ ДЛЯ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ТА ІНШИХ ДЕРЖАВНИХ І ГРОМАДСЬКИХ ПОТРЕБ

Стаття 102. Забір води для протипожежних потреб

Забір води для протипожежних потреб допускається з будь-яких водних об'єктів.

Забір води для протипожежних потреб здійснюється без особливого на те дозволу в кількості, необхідній для ліквідації пожежі.

Забороняється використовувати не за призначенням воду з водних об'єктів, спеціально призначених для протипожежних потреб.

Стаття 103. Порядок користування водними об'єктами для протипожежних та інших державних і громадських потреб

Порядок користування водними об'єктами для протипожежних потреб, а також інших державних і громадських потреб встановлюється законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Нагляд за додержанням порядку користування водними об'єктами для протипожежних потреб здійснюють виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів та органи протипожежної безпеки. За додержанням порядку користування водними об'єктами для інших державних і громадських потреб нагляд здійснюють виконавчі комітети місцевих Рад народних депутатів.

ГЛАВА 21

ЕКСПЛУАТАЦІЯ ВОДОЙМИЩ

Стаття 104. Режим наповнення і спрацювання водоймищ

Підприємства, організації і установи, які експлуатують водопідпірні, водопропускні або водозабірні споруди на водоймищах, повинні додержувати режиму наповнення і спрацювання водоймищ, встановленого з урахуванням інтересів водокористувачів і землекористувачів, які знаходяться в зонах впливу водоймищ.

Стаття 105. Порядок експлуатації водоймищ

Порядок експлуатації водоймищ визначається правилами, затверджуваними органами по регулюванню використання і охороні вод для кожного водоймища, каскаду або системи водоймищ за погодженням з органами, які здійснюють державний санітарний нагляд, охорону рибних запасів, та іншими заінтересованими органами.

Стаття 106. Координація заходів по забезпеченню належного технічного стану водоймищ і контроль за додержанням правил їх експлуатації

Організація і координація заходів, що забезпечують належний технічний стан та благоустрій водоймищ, а також контроль за додержанням правил їх експлуатації здійснюються органами по регулюванню використання і охороні вод в порядку, встановлюваному Радою Міністрів СРСР або Радою Міністрів УРСР.

Стаття 107. Експлуатація озер та інших водойм, що використовуються як водоймища

Положення статей 104 - 106 цього Кодексу поширюються також на експлуатацію озер та інших водойм, що використовуються як водоймища.

ГЛАВА 22

ОСОБЛИВОСТІ КОРИСТУВАННЯ МАЛИМИ РІЧКАМИ

Стаття 108. Регулювання користування водами малих річок

Користування водами малих річок регулюється, крім установлених законодавством загальних правил водокористування, спеціальними правилами щодо охорони і комплексного використання малих річок та збереження їх водності. Віднесення річок до категорії малих провадиться відповідно до класифікації водних об'єктів, затвердженої у встановленому порядку.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 109. Використання малих річок відповідно до схем комплексного використання і охорони вод

Використання малих річок здійснюється відповідно до басейнових схем комплексного використання і охорони вод, які розробляються на основі генеральних схем органами по регулюванню використання і охороні вод і затверджуються у встановленому порядку.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 110. Регулювання стоку малих річок

Регулювання стоку малих річок здійснюється за допомогою гідротехнічних споруд, будівництво яких провадиться відповідно до басейнових схем комплексного використання і охорони вод.

Режим роботи споруджених на малих річках водоймищ і гідротехнічних споруд розробляється відповідно до планів водогосподарського використання стоку малих річок і затверджується органами по регулюванню використання і охороні вод.

Проектування і будівництво на малих річках водопідпірних споруд, що впливають на регулювання стоку, допускається лише за погодженням з органами по регулюванню використання і охороні вод та за дозволами, що видаються виконавчими комітетами обласних Рад народних депутатів.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 111. Здійснення заходів по збереженню водності малих річок

Міністерства, державні комітети, відомства, підприємства та організації яких використовують води малих річок, а також колгоспи і радгоспи, по землях яких протікають ці річки, забезпечують проведення агролісомеліоративних і гідротехнічних робіт та здійснення заходів по боротьбі з водною і вітровою ерозією і по збереженню їх водності.

Проектування і здійснення зазначених робіт і заходів провадиться за погодженням з органами по регулюванню використання і охороні вод.

Міністерство лісового господарства УРСР і Міністерство лісової і деревообробної промисловості УРСР проводять в зоні їх діяльності основні роботи по залісненню берегів малих річок і водозбірних площ та здійснюють контроль за виконанням таких заходів підприємствами і організаціями інших відомств.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 112. Технічна експлуатація малих річок та проведення на них комплексів гідротехнічних робіт

Технічну експлуатацію малих річок на їх несудноплавних ділянках здійснює Міністерство меліорації і водного господарства УРСР.

Технічну експлуатацію судноплавних ділянок малих річок і проведення на них комплексів гідротехнічних робіт здійснює Головне управління річкового флоту при Раді Міністрів УРСР.

ГЛАВА 23

РЕГУЛЮВАННЯ КОРИСТУВАННЯ ВОДНИМИ ОБ'ЄКТАМИ, РОЗТАШОВАНИМИ НА ТЕРИТОРІЇ КІЛЬКОХ СОЮЗНИХ РЕСПУБЛІК, ТА ОРГАНИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ТАКЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Стаття 113. Регулювання користування водними об'єктами, розташованими на території кількох союзних республік

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік регулювання користування водними об'єктами, розташованими на території двох або кількох союзних республік, у частині, яка зачіпає інтереси цих республік, здійснюється за погодженням між органами заінтересованих республік, за винятком водних об'єктів, регулювання користування якими віднесено до компетенції Союзу РСР. Уразі, коли погодження між зазначеними органами не досягнуто, питання вирішується в порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 114. Погодження порядку користування водними об'єктами, розташованими на території Української РСР і інших союзних республік

Погодження з відповідними органами інших заінтересованих союзних республік порядку користування водними об'єктами, розташованими на території Української РСР і інших союзних республік, здійснюється Міністерством меліорації і водного господарства УРСР.

Стаття 115. Органи, що здійснюють міжреспубліканський розподіл стоку річок та встановлюють режим роботи водоймищ

Відповідно до законодавства Союзу РСР міжреспубліканський розподіл стоку річок, встановлення режиму роботи водоймищ, води яких використовуються кількома союзними республіками, здійснюються Міністерством меліорації і водного господарства СРСР.

ГЛАВА 24

ВОДОКОРИСТУВАННЯ НА ПРИКОРДОННИХ ВОДАХ СРСР

Стаття 116. Водокористування на прикордонних водах СРСР

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік водокористування на прикордонних водах СРСР здійснюється на основі міжнародних договорів.

У тій мірі, в якій водокористування в радянській частині прикордонних вод не врегульоване міжнародними договорами з участю СРСР, воно здійснюється відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР.

Порядок водокористування на прикордонних водах СРСР встановлюється компетентним органами за погодженням з командуванням прикордонних військ.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-Х)

РОЗДІЛ III

ОХОРОНА ВОД І ЗАПОБІГАННЯ ЇХ ШКІДЛИВОМУ ДІЯННЮ

ГЛАВА 25

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 117. Охорона вод від забруднення, засмічення і вичерпання

Усі води (водні об'єкти) підлягають охороні від забруднення, засмічення і вичерпання, які можуть заподіяти шкоду здоров'ю населення, а також призвести до зменшення рибних запасів, погіршення умов водопостачання та інших несприятливих явищ внаслідок зміни фізичних, хімічних, біологічних властивостей вод, зниження їх здатності до природного очищення, порушення гідрологічного і гідрогеологічного режиму вод. З цією метою відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР можуть встановлюватися водоохоронні зони (смуги).

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 118. Обов'язки водокористувачів по охороні вод

Підприємства, організації і установи, діяльність яких впливає на стан вод, повинні провадити погоджені з органами по регулюванню використання і охороні вод, виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів, органами, які здійснюють державний санітарний нагляд, охорону рибних запасів, та іншими заінтересованими державними органами або за розпорядженнями уповноважених на те державних органів технологічні, лісомеліоративні, агротехнічні, гідротехнічні, санітарні та інші заходи, що забезпечують охорону вод від забруднення, засмічення і вичерпання, а також поліпшення стану і режиму вод.

Стаття 119. Планування заходів по охороні вод

Заходи по охороні вод передбачаються в державних планах економічного і соціального розвитку.

Заходи по охороні вод щорічно розробляються підприємствами, організаціями і установами, діяльність яких впливає на стан вод, включаються в їх виробничо-фінансові плани і затверджуються виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів за погодженням з відповідними міністерствами, державними комітетами, відомствами або їх органами на місцях.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

ГЛАВА 26

ОХОРОНА ВОД ВІД ЗАБРУДНЕННЯ І ЗАСМІЧЕННЯ

Стаття 120. Заборона скидання у водні об'єкти відходів і покидьків

Скидання у водні об'єкти виробничих, побутових та інших видів відходів і покидьків забороняється. Скидання стічних вод допускається лише з додержанням вимог, передбачених статтями 97 - 101 цього Кодексу.

Стаття 121. Охорона поверхні водозборів і льодового покриву водойм

Підприємства, організації і установи зобов'язані не допускати забруднення і засмічення поверхні водозборів, льодового покриву водойм і поверхні льодовиків виробничими, побутовими та іншими відходами, покидьками і викидами, а також нафтовими і хімічними продуктами, змив яких призведе до погіршення якості поверхневих і підземних вод.

Стаття 122. Охорона вод від забруднення і засмічення внаслідок втрат мастила, деревини, хімічних, нафтових та інших продуктів

Власники засобів водного транспорту, трубопроводів, плавучих та інших споруд на водних об'єктах, лісосплавні організації, а також інші підприємства, організації та установи зобов'язані не допускати забруднення і засмічення вод внаслідок втрат мастила, деревини, хімічних, нафтових та інших продуктів.

Стаття 123. Запобігання забрудненню вод добривами і отрутохімікатами

Управління державних водогосподарських систем, колгоспи, радгоспи та інші підприємства, організації і установи зобов'язані запобігати забрудненню вод добривами та отрутохімікатами.

Стаття 124. Охоронні санітарні округи і зони

З метою охорони вод, використовуваних для питного і побутового водопостачання, лікувальних, курортних і оздоровчих потреб населення, встановлюються округи і зони санітарної охорони

відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР. Порядок встановлення і режим зазначених округів і зон визначаються відповідно до статей 60, 63 цього Кодексу.

З метою охорони від забруднення і засмічення інших водних об'єктів, розташованих в межах населених пунктів, за рішенням виконавчих комітетів місцевих Рад народних депутатів встановлюються охоронні санітарні зони поверхневих вод у розмірах, визначуваних Радою Міністрів УРСР. В цих зонах забороняється зводити будь-які будівлі і споруди, крім гідротехнічних та споруд, призначених для причалювання суден і вантажно-розвантажувальних робіт (без зайняття охоронної зони під склади), а також розорювати в їх межах землі або провадити інші дії, які порушують їх санітарний режим.

ГЛАВА 27

ОХОРОНА ВОД ВІД ВИЧЕРПАННЯ

Стаття 125. Заходи по охороні вод від вичерпання

З метою підтримання сприятливого водного режиму річок, озер, водоймищ, підземних вод та інших водних об'єктів для запобігання водній ерозії ґрунтів, замуленню водойм, погіршенню умов життя водяних тварин, для зменшення коливань стоку і т. ін. встановлюються водоохоронні зони лісів, а також проводяться лісомеліоративні, протиерозійні, гідротехнічні та інші заходи в порядку, передбаченому законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Стаття 126. Врахування інтересів водокористувачів та землекористувачів при погодженні питань розміщення і будівництва підприємств і споруд, що впливають на стан вод, та при видачі дозволів на спеціальне водокористування

При погодженні питань розміщення і будівництва підприємств, споруд та інших об'єктів, що впливають на стан вод, а також при видачі дозволів на спеціальне водокористування органи по регулюванню використання і охороні вод повинні керуватись схемами комплексного використання і охорони вод та водогосподарськими балансами, що враховують інтереси водокористувачів і землекористувачів.

Стаття 127. Заходи по охороні підземних вод від вичерпання

Якщо при проведенні бурових та інших гірничих робіт, зв'язаних з розшуками, розвідкою та експлуатацією родовищ газу, нафти, вугілля та інших корисних копалин, розкрито підземні

водоносні горизонти, організації, які проводять гірничі роботи, повинні негайно повідомити про це органи по регулюванню використання і охороні вод і вжити в установленому порядку заходів до охорони підземних вод.

Самовиливні і розвідувальні свердловини, а також свердловини, непридатні для експлуатації або користування якими припинено, підлягають обладнанню регулюючими пристроями, консервації або ліквідації в порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР і Української РСР.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-Х)

ГЛАВА 28

ЗАПОБІГАННЯ І ЛІКВІДАЦІЯ ШКІДЛИВОГО ДІЯННЯ ВОД

Стаття 128. **Обов'язки підприємств, організацій і установ по запобіганню і ліквідації шкідливого діяння вод**

Підприємства, організації і установи повинні проводити погоджені з органами по регулюванню використання і охороні вод, виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів та іншими заінтересованими державними органами або за розпорядженнями уповноважених на те державних органів заходи по запобіганню і ліквідації шкідливого діяння вод:

поводей, затоплень і підтоплень;

руйнування берегів, захисних дамб та інших споруд;

заболочування і засолення земель;

ерозії ґрунтів, утворення ярів, зсувів, селевих потоків та інших шкідливих явищ.

Стаття 129. **Невідкладні заходи по запобіганню і ліквідації стихійного лиха, викликаного шкідливим діянням вод**

Невідкладні заходи по запобіганню і ліквідації стихійного лиха, викликаного шкідливим діянням вод, здійснюються протипаводковими і іншими спеціальними комісіями, які утворюються Радою Міністрів УРСР чи виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів, якщо законодавством Союзу РСР не встановлено іншого порядку здійснення зазначених заходів.

Вказівки протипаводкових і інших спеціальних комісій є обов'язковими для всіх підприємств, організацій, установ і громадян.

Стаття 130. Планування заходів по запобіганню і ліквідації шкідливого діяння вод

Заходи по запобіганню і ліквідації шкідливого діяння вод передбачаються в державних планах економічного і соціального розвитку Української РСР.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

РОЗДІЛ IV

ДЕРЖАВНИЙ ОБЛІК І ПЛАНУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВОД

ГЛАВА 29

ДЕРЖАВНИЙ ОБЛІК І ПЛАНУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ВОД

Стаття 131. Завдання державного обліку і планування використання вод

Державний облік вод і їх використання має своїм завданням встановлення кількості і якості вод, даних про використання вод для потреб населення і народного господарства.

Планування використання вод повинно забезпечувати науково обгрунтований розподіл вод між водокористувачами з врахуванням першочергового задоволення питних і побутових потреб населення, охорону вод і запобігання їх шкідливому діянню. При плануванні використання вод

враховуються дані державного водного кадастру, водогосподарські баланси, схеми комплексного використання і охорони вод.

Стаття 132. Державний водний кадастр

Державний водний кадастр включає дані обліку вод за кількісними і якісними показниками, реєстрації водокористувань, а також дані обліку використання вод.

Стаття 133. Водогосподарські баланси

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік водогосподарські баланси, які оцінюють наявність і ступінь використання вод, складаються по басейнах, економічних районах, союзних республіках і Союзу РСР.

Стаття 134. Схеми комплексного використання і охорони вод

Генеральні та басейнові (територіальні) схеми комплексного використання і охорони вод визначають основні водогосподарські та інші заходи, які підлягають здійсненню для задоволення перспективних потреб у воді населення і народного господарства, а також для охорони вод і запобігання їх шкідливому діянню.

Стаття 135. Порядок державного обліку вод і їх використання, ведення державного водного кадастру, складання водогосподарських балансів і розробки схем комплексного використання і охорони вод

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік державний облік вод і їх використання, ведення державного водного кадастру, складання водогосподарських балансів, розробка схем комплексного використання і охорони вод здійснюються за рахунок держави і за єдиними для Союзу РСР системами.

Порядок державного обліку вод і їх використання, ведення державного водного кадастру, складання водогосподарських балансів, розробки і затвердження схем комплексного використання і охорони вод встановлюється Радою Міністрів СРСР.

РОЗДІЛ V

ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ПРО ВОДОКОРИСТУВАННЯ

ГЛАВА 30

ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ПРО ВОДОКОРИСТУВАННЯ

Стаття 136. Органи, що вирішують спори про водокористування

Спори про водокористування вирішуються Радою Міністрів Української РСР, виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів, а також органами по регулюванню використання і охороні вод та іншими уповноваженими на те державними органами в порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР, статтями 137 - 143 цього Кодексу та іншим законодавством Української РСР.

Стаття 137. Спори про водокористування, які вирішуються виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів

Спори між водокористувачами, які знаходяться на території селищних, сільських Рад народних депутатів, про користування замкнутими (непроточними) водними об'єктами, розташованими на території цих Рад, крім спорів, зазначених у статті 138 цього Кодексу, вирішуються виконавчими комітетами відповідних селищних, сільських Рад народних депутатів.

Спори між водокористувачами одного району, міста про користування водами, крім спорів, зазначених у частині першій цієї статті та у статті 138 цього Кодексу, вирішуються виконавчим комітетом відповідної районної, міської Ради народних депутатів.

Спори між водокористувачами різних районів однієї області про користування водами, крім спорів, зазначених у статті 138 цього Кодексу, вирішуються виконавчим комітетом обласної Ради народних депутатів.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 02.09.83 р. N 5727-X)

Стаття 138. Спори про водокористування, які вирішуються органами по регулюванню використання і охороні вод

Спори про право на спеціальне водокористування, дозвіл на яке видано органами по регулюванню використання і охороні вод, вирішуються цими органами.

Стаття 139. Спори про водокористування, які вирішуються Радою Міністрів УРСР

Спори між водокористувачами різних областей республіки про користування водами вирішуються Радою Міністрів УРСР.

Рада Міністрів УРСР вправі розглядати також спори про водокористування, вирішення яких віднесено за цим Кодексом до компетенції будь-якого органу державного управління республіки.

Стаття 140. Спори про водокористування між водокористувачами Української РСР і водокористувачами інших союзних республік

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік спори між водокористувачами Української РСР і водокористувачами інших союзних республік про користування водами розглядає комісія, що утворюється на паритетних засадах з представників Української РСР та інших заінтересованих союзних республік. У разі, якщо комісія не прийшла до погодженого рішення, спори в зазначених питаннях підлягають розглядові в порядку, який визначає Рада Міністрів СРСР.

Стаття 141. Порядок розгляду спорів про водокористування

Спори про водокористування розглядаються за заявою заінтересованої сторони.

По спорах, що розглядаються виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів, для підготовки матеріалів до розгляду можуть створюватись спеціальні комісії з числа депутатів, представників органів по регулюванню використання і охороні вод, а також відповідних спеціалістів.

Спори про водокористування вирішуються не пізніше як у місячний строк з дня надходження заяви.

Спори про користування водами для зрошення вирішуються: виконавчими комітетами обласних Рад народних депутатів - не пізніше двотижневого, а виконавчими комітетами інших Рад народних депутатів - не пізніше тижневого строку.

По наслідках розгляду спору про водокористування органи, що вирішують спір, виносять рішення. В необхідних випадках у цих рішеннях може бути передбачено порядок їх виконання, а також заходи, які слід здійснити для поновлення порушеного права водокористування.

Стаття 142. Права і обов'язки сторін у спорі про водокористування

Спір про водокористування розглядається в присутності сторін, за винятком випадків, коли сторона ухиляється від участі або просить розглянути спір у її відсутності.

Сторони мають право знайомитися з зібраними матеріалами, давати пояснення, подавати в усній або письмовій формі свої доводи і заперечення, заявляти клопотання про відкладення розгляду спору та проведення додаткових перевірок і обслідувань, про витребування документів тощо.

Сторони зобов'язані добросовісно користуватися своїми правами та сприяти органу, що розглядає спір, поданням необхідних відомостей і документів, які є у їх розпорядженні.

Стаття 143. Порядок оскарження рішень по спорах про водокористування

Скарги на рішення виконавчих комітетів районних, міських, селищних і сільських Рад народних депутатів по спорах про водокористування подаються до виконавчих комітетів вищестоящих Рад народних депутатів, а на рішення виконавчих комітетів обласних і міських (міст республіканського підпорядкування) Рад народних депутатів - до Ради Міністрів УРСР.

Скарги на рішення органів по регулюванню використання і охороні вод по спорах про водокористування подаються до їх вищестоящих органів.

Скарги можуть бути подані не пізніше десяти днів з дня винесення оскаржуваних рішень.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 02.09.83 р. N 5727-X)

<http://yurist-online.org/>

Стаття 144. Вирішення майнових спорів, зв'язаних з водними відносинами

Майнові спори, зв'язані з водними відносинами, вирішуються в порядку, встановленому законодавством Союзу РСР і Української РСР.

РОЗДІЛ VI

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

ГЛАВА 31

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 145. Наслідки порушення права державної власності на води

Переуступка права водокористування та інші угоди, які в прямій або прихованій формі порушують право державної власності на води, - недійсні.

Стаття 146. Кримінальна або адміністративна відповідальність за порушення водного законодавства

Особи, винні у вчиненні угод, зазначених в статті 145 цього Кодексу, а також:

- самовільному захопленні водних об'єктів або самовільному водокористуванні;
- заборі води з порушенням планів водокористування;
- забрудненні і засміченні вод;

- введенні в експлуатацію підприємств, комунальних та інших об'єктів без споруд і пристроїв, що запобігають забрудненню і засміченню вод або їх шкідливому діянню;
- безгосподарному використанні води (добутої або відведеної з водних об'єктів);
- порушенні водоохоронного режиму на водозборах, що викликає їх забруднення, водну ерозію ґрунтів та інші шкідливі явища;
- самовільному проведенні гідротехнічних робіт;
- пошкодженні водогосподарських споруд і пристроїв;
- порушенні правил експлуатації водогосподарських споруд і пристроїв;
- порушенні режиму заповідності вод, -

несуть кримінальну або адміністративну відповідальність відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР.

Відповідно до Основ водного законодавства Союзу РСР і союзних республік законодавством Союзу РСР і Української РСР може бути встановлено відповідальність і за інші види порушень водного законодавства.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)

Стаття 147. Повернення самовільно захоплених водних об'єктів

Самовільно захоплені водні об'єкти повертаються за їх належністю без відшкодування затрат, зроблених за час незаконного користування.

Стаття 148. Відшкодування збитків, заподіяних порушенням водного законодавства

Підприємства, організації, установи і громадяни повинні відшкодувати збитки, заподіяні порушенням водного законодавства, в розмірах і в порядку, встановлюваних законодавством Союзу РСР і Української РСР. Службові особи та інші працівники, з вини яких підприємства, організації, установи зробили витрати, зв'язані з відшкодуванням збитків, несуть матеріальну відповідальність у встановленому порядку.

РОЗДІЛ VII

МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ

ГЛАВА 32

МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ

Стаття 149. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором СРСР або Української РСР встановлено інші правила, ніж ті, що їх містить водне законодавство Української РСР, то застосовуються правила відповідного міжнародного договору.

(Доповнено розділом VII згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 30.07.80 р. N 632-X)
